

Josef Petráň

STAROMĚSTSKÁ
EXEKUCE

Staroměstská exekuce

Josef Petrář

Doslov a chronologie událostí Jaroslav Pánek

Foto na obálce a frontispisu Vladimír Šigut

Vydala Univerzita Karlova,

Nakladatelství Karolinum

Praha 2022

Redakce Milada Motlová

Grafická úprava Zdeněk Ziegler

Sazba DTP Nakladatelství Karolinum

Vydání páté, pozměněné,

v Nakladatelství Karolinum první

© Univerzita Karlova, 2022

© Josef Petrář - dědicové, 2022

Doslov a chronologie událostí © Jaroslav Pánek, 2022

Photography © Vladimír Šigut, 2022

Illustrations © Knihovna Národního muzea Praha,

Vojenský historický ústav Praha, 2022

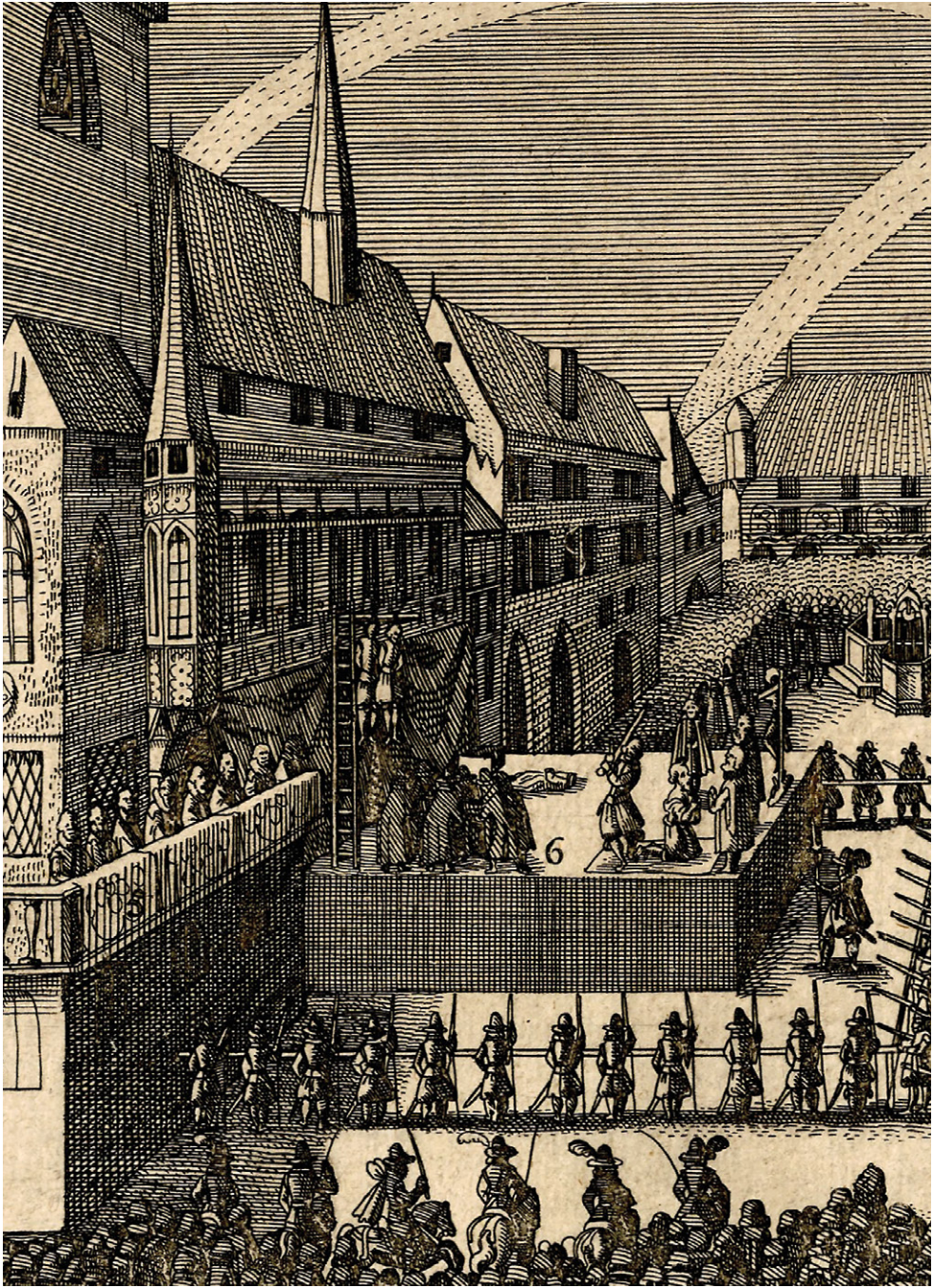
ISBN 978-80-246-5055-5

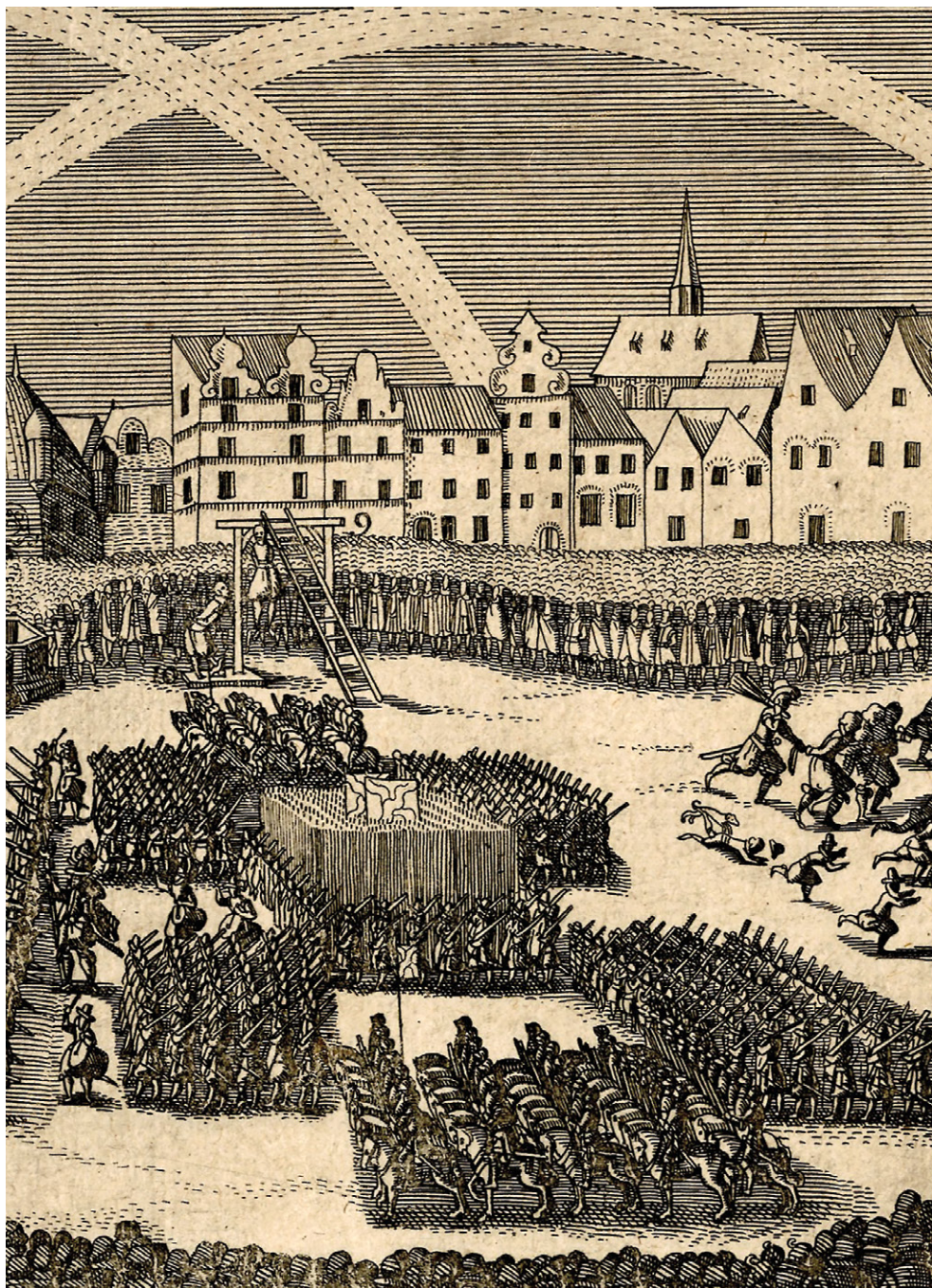
ISBN 978-80-246-5070-8 (pdf)

Univerzita Karlova
Nakladatelství Karolinum

www.karolinum.cz
ebooks@karolinum.cz

**NA MÍSTĚ ZDE VADIL ZŘESŤ Z NÁMENEM
STALO PO PRAVNĚ NA KTERÉŽI PONDĚL
DNE 21. ČER. NA L. 1861. OB. ROBNY. PR. Č. 12
DO DEVÁTĚ RANNÍ. OB. TOVALE. Ž. V. 18. 1861.
PRO HA JENI. SVOBODY. KR. LOVSTV. C. SK. 1861.
TĚCHTO. DVA. ČETI. SĚDM. MUČEN. NIKU.**

JACHYM GNIBEL SLIK SV. BERN. Z HOLEŠ. 1861.
VAGLAV ST. BOBONĚC SV. BERN. Z HOLEŠ. 1861.
KRISTOF HARANT SV. BERN. Z HOLEŠ. 1861.
KASPAR KAPLIV RYTH Z BOLZIC A HZARGUZZ. 1861.
PROKOP DVORECKY RYTH Z OLEBRAMOVIC. 1861.
FRIEDRICH RYTH Z OLEBRAMOVIC. 1861.
JINDRICH RYTH OTTA Z LOSU. 1861.
DIVIS CERNIN RYTH Z OHUDENIC. 1861.
VILEM RYTH KONEC HLUMSKY Z KONEC HLUMI. 1861.
BOHUSLAV ST. RYTH Z MICHALOVIC. 1861.
MISTR VALDANTINI KOCHAN Z BRACHOVÉ. 1861.
RADNÍ NOVĚHO MĚSTA PRAZSKÉHO. 1861.
TOBIAS STEFEK Z KOLDOJE. 1861.
MESTAN NOVĚHO MĚSTA PRAZSKÉHO. 1861.
JAN JESENĚCKY Z JESENĚHO. 1861.
DOKTOR LĚKÁRNA A RYTHOR UNIVERSITY. 1861.
KRISTOF ST. KOBER Z KOBERSKÉHO. 1861.
MESTAN MĚSTHO MĚSTA PRAZSKÉHO. 1861.
JAN ST. KUMYS Z HELEBOHU. 1861.
PRIMTOR KUTNORSECKY. 1861.

MAXIMILIAN HUSTALIK Z JAVORIC. 1861.
PRIKAZ. ZITCEN. 1861.
D. LEONARD RUPPEL Z BAPPACHU. 1861.
MESTAN STÁŘEHO MĚSTA PRAZSKÉHO. 1861.

JIRI HAINSEL Z FÜRSTENFELDU. 1861.
DOKTOR PRVY A MESTAN STÁŘEHO MĚSTA PRAZSKÉHO. 1861.

JAN KUTINAUER ZE SOMMENSTEINA. 1861.
RADNÍ STÁŘEHO MĚSTA PRAZSKÉHO. 1861.

ŠTĚPÁN SUŠICKY ZE SOMMENSTEINA. 1861.
RADNÍ STÁŘEHO MĚSTA PRAZSKÉHO. 1861.

NATANAEL VOHNANSKY Z UPACOVA. 1861.
PRIMTOR STÁŘEHO MĚSTA PRAZSKÉHO. 1861.

VAGLAV MASEROVSKY Z JIŽEHO. 1861.
MESTAN NOVĚHO MĚSTA PRAZSKÉHO. 1861.

JINDRICH KOZEL Z DESEVLAVICE. 1861.
RADNÍ NOVĚHO MĚSTA PRAZSKÉHO. 1861.

JIRI KOZOUZ Z VOTINA. 1861.
RADNÍ NOVĚHO MĚSTA PRAZSKÉHO. 1861.

ONDĚJ REJČICKY. 1861.
RADNÍ NOVĚHO MĚSTA PRAZSKÉHO. 1861.

MICHAL WITMAN. 1861.
RADNÍ NOVĚHO MĚSTA PRAZSKÉHO. 1861.

ČESLAV HYSL A. PRICIBSKY. 1861.
RADNÍ NOVĚHO MĚSTA PRAZSKÉHO. 1861.

ČESLAV HYSL A. PRICIBSKY. 1861.
RADNÍ NOVĚHO MĚSTA PRAZSKÉHO. 1861.

IN MEMORIAM
JACOBUS GNIBEL SLIK SV. BERN. Z HOLEŠ. 1861.
VAGLAV ST. BOBONĚC SV. BERN. Z HOLEŠ. 1861.
KRISTOF HARANT SV. BERN. Z HOLEŠ. 1861.
KASPAR KAPLIV RYTH Z BOLZIC A HZARGUZZ. 1861.
PROKOP DVORECKY RYTH Z OLEBRAMOVIC. 1861.
FRIEDRICH RYTH Z OLEBRAMOVIC. 1861.
JINDRICH RYTH OTTA Z LOSU. 1861.
DIVIS CERNIN RYTH Z OHUDENIC. 1861.
VILEM RYTH KONEC HLUMSKY Z KONEC HLUMI. 1861.
BOHUSLAV ST. RYTH Z MICHALOVIC. 1861.
MISTR VALDANTINI KOCHAN Z BRACHOVÉ. 1861.
RADNÍ NOVĚHO MĚSTA PRAZSKÉHO. 1861.
TOBIAS STEFEK Z KOLDOJE. 1861.
MESTAN NOVĚHO MĚSTA PRAZSKÉHO. 1861.
JAN JESENĚCKY Z JESENĚHO. 1861.
DOKTOR LĚKÁRNA A RYTHOR UNIVERSITY. 1861.
KRISTOF ST. KOBER Z KOBERSKÉHO. 1861.
MESTAN MĚSTHO MĚSTA PRAZSKÉHO. 1861.
JAN ST. KUMYS Z HELEBOHU. 1861.
PRIMTOR KUTNORSECKY. 1861.

*Ačkoli v jsem nikdy nepoznal Jana Bartoše,
svého dědečka, často na něho myslím.
Mé matce byly čtyři roky, když zahynul neznámo kdy
a neznámo kde – jako prostý voják rakousko-uherské armády
na srbské frontě. Tuto knížku věnuji jeho památce.*

Obsah

Století ve stínu Bílé hory – Chronologie událostí
(*Jaroslav Pánek*) /11

EPILOG /19

Popravy /21

Dávejte, což je císařovo, císaři /30

Kapitulace /71

Dva pokusy o záchranu /89

Zatýkání /96

Výsledky /104

DVEŘE VŠECH BĚD /115

Generálova apologie /117

Česká kancelář /151

Krátký proces /159

Zmatky kolem defenestračního okna /169

Spiklenci /179

Politikové I /188

Politikové II /219

Diplomati /228

ORTELY A MILOSTI /255

Msta /257

Zrádce povstání /279

Comoedia mundi /292

Requiescat /306

Mýtus /319

Nejvyšší úředníci zemští v letech 1618–1620 /331

Mezi dějinným mýtem a postižitelnou minulostí –
Doslov k 5. vydání (*Jaroslav Pánek*) /333

Ediční poznámka /342

Jmenný rejstřík /344

Století ve stínu Bílé hory

Chronologie událostí

- 1526** – České království se volbou rakouského arcivévody Ferdinanda I. na český trůn (1526-1564) sdružilo v personální unii s rakouskými a uherskými zeměmi; vznikla habsburská monarchie, jejíž politický vývoj byl v následujícím staletí určován zápasem panovníka o centralizaci státu a rekatolizaci jeho obyvatelstva proti stavovské opozici, která naopak usilovala o decentralizaci moci a svobodu vyznání pro stoupence nekatolických náboženství
- 1546–1547** – první stavovský odboj v Čechách; stavovská opozice využila vnitřní války v Římsko-německé říši a pokusila se o výrazné oslabení Habsburků; po porážce říšských knížat se však rozpadlo vratké spojenectví české šlechty s královskými městy a král Ferdinand I. naopak upevnil svou moc
- 1575** – na českém zemském sněmu se nekatolická šlechta ujala iniciativy a překonala dlouhodobé rozpory mezi rozdílnými nekatolickými proudy; s pomocí ekumenicky smýšlejících duchovních a měšťanů přijala Českou konfesi, která v ideové rovině reprezentovala společný postoj liberálních utrakvistů, českých bratří, luteránů a kalvinistů a měla jim zajistit ochranu před pronásledováním; i když byla králem Maxmiliánem II. (1564–1576) schválena pouze ústně, poskytovala nadále základnu pro společný postup v nábožensko-politických otázkách
- 1583** – Praha se stala trvalým sídlem císaře a českého krále Rudolfa II. (1576–1611/1612) a tím i hlavním dějištěm středoevropské politiky; pro katolické mocnosti a jejich stálé diplomatické zástupce u císařského dvora (papežského nuncia a španělského vyslance) se Čechy staly ohniskem, v němž se mělo odehrát hlavní dějství boje o rekatolizaci těch evropských zemí, v nichž se prosadila reformace; Rudolf II. si počínal zdrženlivě, ale postupně prosazoval důslednou rekatolizaci centrálních úřadů v intencích dlouhodobé habsburské politiky
- 1599** – s podporou papežské kurie a španělského impéria se podařilo katolíkům zcela ovládnout českou kancelář, nejdůležitější úřad v zemích České koruny s rozsáhlými pravomocemi v politických a náboženských záležitostech; byrokratizovaná instituce v čele s nejvyšším kancléřem Zdeňkem z Lobkovic se

stala ideovým a mocenským centrem nátlaku na nekatolíky a boje proti všem opozičním silám

- 1602** – ostrý zásah proti „pikartům“ (kacířům), který měl potlačit Jednotu bratrskou v Čechách (uzavření jejich sborů, politická perzekuce, cenzura), otrásl relativní rovnováhou koexistující evangelické většiny a katolické menšiny
- 1603** – statečné vystoupení Václava Budovce z Budova v čele nekatolické stavovské opozice zbrzdilo rekatolizační ofenzívu koordinovanou z české kanceláře; podobná situace vznikla v uherské části habsburské monarchie, kde se opozice rovněž postavila proti snahám o násilnou rekatolizaci a kde vypuklo protihabsburské povstání pod vedením Štěpána Bočkaje (1604–1606)
- 1606–1611** – dynastická krize otrásla habsburskou monarchií; při zvládání odboje v Uhrách, trvale ohrožovaných tureckou expanzí, se střetli Rudolf II. a jeho ambiciózní bratr Matyáš, který se zmocnil vlády v Uhrách, Dolních a Horních Rakousích a v roce 1608 také na Moravě; tím vznikla uhersko-rakousko-moravská konfederace, která ohrozila celistvost českého státu
- 1608** – tažení Matyášova vojska do Čech ztroskotalo na odporu českých stavů, které podpořily Rudolfa II. se záměrem vynutit si na oslabeném panovníkovi dosud nebyvalé politické a náboženské výsady; jedna z nich (privilegium o nekonfiskování statků) uvolnila stavům ruce k dalšímu odboji, neboť ani za nejvážnější politické delikty neměla být šlechta v budoucnosti trestána odnětím majetku
- 1609** – stavovská opozice donutila Rudolfa II. k vydání Majestátu o náboženské svobodě a zcela ovládla nekatolickou církevní správu (dolní konzistoř jakožto správní centrum, pražskou univerzitu jako ideové centrum, sbor defenzorů jako silný exekutivní orgán); tím byla až do roku 1620 legálně zajištěna široká náboženská svoboda
- 1609** – „Porovnání“ mezi evangelickými a umírněnými katolickými šlechtici bylo pokusem o kompromisní řešení krize; radikální katolíci v čele se Zdeňkem z Lobkovic odmítli uznat ústavní změnu, kterou přinesl Majestát o náboženské svobodě, ale s podporou Rudolfa II. zůstali u moci; tím vznikl nepřeklenutelný rozpor mezi katolickou vládou a evangelickou opozicí, která měla právo svolávat stavovské sjezdy bez souhlasu panovníka, následně vybírat daně a disponovat vlastním vojskem; znamenalo to faktický rozpad dosavadního politického systému (evangelíci si vytvořili svůj „stát ve státě“)
- 1611** – Rudolf II., který v důsledku pokročilé duševní choroby nebyl schopen realitického posouzení situace, se pokusil o násilný zvrát; dopustil se velezrady na Českém království, které zůstalo poslední oporou jeho moci, a povolal do ní cíz,

takzvané pasovské vojsko; armáda napadla nepřipravenou zemi a krátkodobě ovládla její jižní polovinu; tato situace přiměla české stavy, aby se spojily s Matyášem, invaze byla odražena a Rudolf II. musel abdikovat; Matyáš (1611–1619), který přenesl sídlo do Vídně, se vrátil k tradiční habsburské politice, založené na posilování ústřední habsburské moci a preferenci katolicismu

1615 – berní reformou, kterou v důsledku zadlužení Habsburků prosadily české stavy, byl zablokován přísun financí z Čech do habsburské pokladny; po bankrotu české části habsburských financí Habsburkové hledali východisko ve stupňování politického nátlaku i za cenu války proti opozici

1615 – generální sněm České koruny (tj. český zemský sněm, rozšířený o delegace stavů ostatních korunních zemí – Moravy, Slezska, Horní Lužice a Dolní Lužice) přijal takzvaný jazykový zákon na ochranu češtiny jakožto úředního jazyka; zákon zůstal v deklarativní rovině, neboť němčina se i nadále rovnocenně uplatňovala v jazykových kontaktech německého obyvatelstva pohraničních oblastí Čech a Moravy i ve Slezsku a Lužici; rovněž na sjezdech opozičních stavů a v letech 1618–1620 na poradách povstalců, kteří byli většinou bilingvní, zaznívala vedle češtiny také němčina a jako symbolický výraz ideové jednoty byly zpívány české i německé nábožné písně

1617 – problém nástupnictví po bezdětném Matyášovi byl vyřešen dohodou mezi silnější španělskou a slabší středoevropskou linií habsburské dynastie, že společně podpoří arcivévodu Ferdinanda Štýrského z vedlejší větve; ačkoli šlo o radikálního katolíka, představitelé českých stavů nedokázali účinně vzdorovat a až na několik výjimek se na sněmu vyslovili pro jeho přijetí; chybná kalkulace byla odrazem nadhodnocení vlastní rezistenční schopnosti a nedocení finančních i vojenských možností Habsburků ve snaze podrobit si střední Evropu

1618 (březen) – evangelický „stát ve státě“ byl uveden do pohybu: defenzori svolali do Prahy sjezd, který měl protestovat proti porušování Majestátu (sporné zásahy proti nekatolickým kostelům na církevních panstvích Broumov a Hrob); Matyáš se pokusil o politický protiútok zákazem dalších stavovských sjezdů, čímž ovšem vyvolal bouři

1618 (23. 5.) – „druhá“ (ve skutečnosti třetí) pražská defenestrace, při níž skupina radikálních vůdců stavovské opozice vyhodila z oken Pražského hradu dva zvláště nenáviděné členy místodržitelského sboru Viléma Slavatu a Jaroslava Bořitu z Martinic a písaře Filipa Fabricia; ačkoli všichni tři tuto spontánní formu trestu přežili, defenestrace se stala symbolem otevřeného konfliktu s vídeňským dvorem a je obecně pokládána za počátek třicetileté války; cílem nezvratného

roku z hlediska povstalců bylo strhnout váhající většinu evangelických stavů na stranu radikálů

- 1618 (24. 5.)** – ustavena třicetiletá directorská vláda (po deseti členech ze stavů panského, rytířského a městského) v čele s prezidentem Václavem Vilémem z Roupova; její trvání až do počátku listopadu 1619 zajišťovalo v podstatě republikánský systém vládnutí v Čechách; podobný vývoj byl ve Slezsku a Lužici, zatímco Morava, zejména vlivem Karla staršího ze Žerotína, zachovávala do počátku května 1619 opatrnou neutralitu
- 1618 (20. 7.)** – ve Vídni byl zatčen kardinál Melchior Klesl, hlavní rádce stárnoucího císaře Matyáše a stoupenec smírného jednání s českými povstanci (ti zatím uznávali Matyáše jako českého krále a formálně se bouřili proti katolickým místodržícím); na habsburském dvoře převládl bojovný postoj arcivévody Ferdinanda Štýrského, od roku 1617 korunovaného, ale nevládnoucího českého krále; v následujících měsících se rozvinuly válečné operace císařské armády v jižních a jihovýchodních Čechách; stavovská armáda, vedená Jindřichem Matyášem Thurnem, dosáhla při obraně dílčích úspěchů a zasáhla i na rakouském území
- 1619 (20. 3.)** – zemřel Matyáš a na jeho místo nastoupil Ferdinand II. Štýrský; jeho radikální postoj vylučoval jakoukoli možnost kompromisu s českými stavy
- 1619 (2. 5.)** – v Brně došlo k převratu a vedení země se ujal Ladislav Velen ze Žerotína; Morava se připojila k českému povstání, což umožnilo připravit a v červenci 1619 provést ústavní reformu českého státu
- 1619 (červen)** – první pokus českého vojska o dobytí Vídně; ani druhý pokus v listopadu 1619 nebyl úspěšný
- 1619 (31. 7.)** – generální sněm přijal novou ústavu – Českou konfederaci – a zřídil federativní stát pěti českých zemí, které měly vysokou míru autonomie, ale i společný parlament, panovníka a systém obrany; panovnická moc byla omezena ve prospěch stavů a náboženská svoboda byla zajištěna jak pro většinové evangelíky, tak i pro menšinové katolíky (ti však nemohli obsazovat některé nejvyšší úřady); český federativní stát svou otevřeností ke smluvnímu propojení s rakouskými a uherskými zeměmi pod vládou stavů aspiroval na novou organizaci střední Evropy bez Habsburků (dílčích úspěchů bylo dosaženo dohodami se stavy Horních a Dolních Rakous i Uher)
- 1619 (19. 8.)** – generální sněm sesadil z českého trůnu Ferdinanda II.; ten však byl 28. 8. zvolen římsko-německým císařem
- 1619 (26. 8.)** – generální sněm zvolil českým králem kurfiřta Fridricha Falckého, který byl formální hlavou Unie protestantských knížat v Říšsko-německé říši;

naděje, že Fridrich získá podporu států, v nichž vládly spřízněné dynastie (Anglie, Nizozemí, Dánsko), se nenaplnily

1619 (8. 10.) – tajná smlouva mezi Ferdinandem II. a bavorským vévodou Maximiliánem, vůdcem Ligy katolických knížat v Říšsko-německé říši, o spojení zajistila koordinovaný postup dvou budoucích hlavních vítězů nad českými povstalci; v následujících měsících získalo habsbursko-bavorské spojení vydatnou finanční a vojenskou podporu papežské kurie, Španělska, Polska a dokonce luteránského Saska

1619 (31. 10.) – slavnostní příjezd Fridricha Falckého do Prahy; třiatřicetiletý říšský kníže se v problémech neznámé země neorientoval a v průběhu ročního formálního panování prokázal, že není schopen zvládnout velmi složitou vnitropolitickou situaci ani vedení války proti Habsburkům, tehdy nejsilnější dynastii Evropy; Fridrich nedokázal moderovat vztahy mezi šlechtou (vláda jím jmenovaná byla složena jen z pánů a rytířů), královskými městy a poddanými, což přispívalo k zužování sociální základny povstání

1619 (4. 11.) – korunovace Fridricha Falckého na českého krále pozměnila tento rituál v chrámu sv. Víta, neboť místo pražského arcibiskupa korunovační obřad provedli dva evangeličtí duchovní; v prosinci 1619 následovala z podnětu krále dvorního kazatele Abrahama Sculteta kalvinistická „očista“ svatovítské katedrály, odstranění nebo zničení obrazů a soch jako symbolů „modloslužebnictví“; tento konfrontační přístup k náboženským otázkám byl v rozporu se zažitou koexistencí českých evangelíků s katolíky a vyzněl jako útok proti symbolům české státnosti

1620 (březen) – na generálním sněmu v Praze byla uzavřena konfедераční smlouva mezi stavy českých zemí, Horních a Dolních Rakous a Uher o vzájemné pomoci ve válce proti Habsburkům; toto spojení však bylo příliš slabé a nemohlo zabránit Habsburkům a jejich spojencům, aby v následujících měsících obklíčili Čechy z jihu, západu a severu; postupně se prohlubovala finanční, vojenská a politická krize povstalců a česko-falcké personální unie

1620 (3. 7.) – ulmská smlouva o neútočení mezi katolickými a evangelickými knížaty v Říšsko-německé říši neutralizovala Unii, které formálně předsedal Fridrich Falcký, a vyloučila jejich pomoc Čechům, zatímco Maximiliánovi Bavorskému ponechala volnou ruku; katastrofální diplomatický neúspěch doložil izolaci „zimního krále“ i ze strany německých protestantů

1620 (24. 7.) – zahájeno tažení ligistické armády Maximiliána Bavorského; v srpnu bez boje kapitulovaly Horní Rakousy; v září spojená vojska Ligy a císaře Ferdinanda

da II. (vrchním velitelem císařských byl Karel Bonaventura Buquoy) postupovala z jihu směrem do Čech; ze severu vpadla do Lužice armáda saského kurfiřta Jana Jiřího

- 1620 (podzim)** – ústup stavovského vojska před útočnými směrem ku Praze; obyvatelstvo Čech zažívalo hrůzy války (29. 9. bylo dobyt město Písek a jeho obyvatelé vyvražděni); stavovská armáda trpěla nedostatkem financí (žoldníci nebyli řádně placeni) a demoralizací
- 1620 (8. 11.)** – na Bílé hoře u Prahy byla svedena krátká (ani ne dvouhodinová) bitva, v níž bylo stavovské vojsko rozdraceno; ačkoli bylo možno bránit Prahu obklopenou hradbami a využít chladného listopadového počasí, nepříznivého pro útočníky, Fridrich Falcký s rodinou a dvorem se hned po bitvě (9. 11.) dal na útěk a ponechal hlavní město i české země bez jakékoli koordinace obrany; třebaže se některá opevněná místa držela až do roku 1622, kolaps česko-falcké vlády a předbělohorského stavovského systému se dostavil již 8. listopadu 1620
- 1620 (17. 11.)** – Ferdinand II. (1620–1637), nyní již faktický vládce zemí České koruny, jmenoval Karla z Lichtenštejna místodržitelem Čech a po odmítnutí kolektivní prosby šlechty o milost zahájil represe; zrušil Majestát o náboženské svobodě; postupně se vzdaly Morava, Slezsko a Lužice
- 1621 (15. 3.)** – na Pražském hradě zahájil činnost mimořádný soudní tribunál za předsednictví Karla z Lichtenštejna; jeho úkolem bylo vyšetřit a odsoudit čelné účastníky povstání
- 1621 (21. 6.)** – staroměstská exekuce
- 1621 (13. 12.)** – prvním protireformačním dekretem byli z královských měst v Čechách vypovězeni nekatoličtí duchovní; postupně byli z Čech a Moravy vyhnáni kalvíni, bratrští, luteránští a novoutrakvističtí duchovní i novokřtěnci
- 1622 (3. 2.)** – „generální pardon“ Ferdinanda II. formálně omilostnil většinu účastníků povstání, kteří však byli konfiskacemi připraveni o majetek; konfiskace majetku, které se opakovaly ještě po saském vpádu 1631 a po zavraždění Albrechta z Valdštejna 1634, zcela změnilly rozdělení pozemkového majetku a složení privilegovaných stavů ve prospěch šlechty přicházející ze zahraničí, což do budoucnosti vyloučilo možnost vystoupení politické opozice proti Habsburkům; zchudlá královská města byla vyřazena z politického rozhodování o zemských záležitostech Čech a Moravy
- 1622–1623** – mincovní konsorcium, vedené Karlem z Lichtenštejna, ovládlo ražbu mincí a dospělo ke „kaládě“ (státnímu bankrotu); jeho členové znehodnocením

stříbrné měny získali obrovské majetky, ale zcela rozvrátili hospodářství českých zemí

1627 a 1628 – vydáno Obnovené zřízení zemské pro Čechy a pro Moravu, které zpečetilo porážku stavovské opozice a zajistilo Habsburkům neomezenou dědičnou vládu v obou zemích jakožto dobytých a násilně rekatolizovaných teritoriích; následný odchod velkého množství šlechticů a měšťanů, kteří odmítli přestoupit na katolickou víru, do exilu, stejně jako dlouhodobé zbíhání poddaných znamenaly obrovské populační a ekonomické, ale i politické a kulturní oslabení českých zemí

1631 (30. 11.) – za vpádu saského vojska do Čech (1631–1632) se někteří čeští exulanti vrátili do Prahy a postarali se o sejmutí hlav popravených mužů z ochozu Staroměstské mostecké věže a o jejich důstojné uložení; tím vnějškově pomínula celé desetiletí trvajících potupná připomínka poraženého českého povstání a výstraha těm, kdo by chtěli oslabit habsburskou nadvládu nad střední Evropou

EPILOG

EXEKUCY aneb vykonání vejpovědi a ortele spravedlivého a brozného nad rebely nejprve proti J. M. císaři Matyášovi a potom proti Jeho Milosti císařské, králi a pánu našemu nejmilostivějšímu Ferdinandovi drubému etc. povstalými a zpronevěřilými. Kterážto vejpověď stala se a vykonala v hlavním a slavném městě pražském na Staroměstském rynku, na obzvláštním velikém theatrum, černým sukem všudy vůkol a vůkol i po sorchu obestřeným při přítomnosti mnoho tisíců lidu, v pondělí po svatém Vítu, tj. 21. dne Junii, léta tohoto 1621. Pro věčnou budoucí všem rebelům vejstrahu a památku v krátkou sumu a v prostou píseň uvedena...

Jako: Ach, ach, ouvech na mé boře...

(Titul písně z roku 1621)

